

Revisionsrapport

Granskning av rutiner för intern kontroll år 2016

Henrik Bergh,
certifierad kommunal
revisor
Projektledare

Februari 2017

Nynäshamns kommun

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
1.1.	Revisionell bedömning	3
1.2.	Rekommendationer	5
1.3.	Bakgrund	6
1.4.	Revisionsfrågor	6
1.5.	Revisionskriterier	6
1.6.	Kontrollmål	6
1.7.	Metod och avgränsning	6
2.	Granskningsiakttagelser	7
2.1.	Gällande regelverk	7
2.1.1.	Reglemente för ekonomistyrning	7
2.1.2.	Utkast till riktlinjer för intern kontroll	7
2.2.	Kommunstyrelsen	8
2.2.1.	Intervju - kommunstyrelseförvaltningen	8
2.2.2.	Intervju – kommunstyrelsens ordförande	9
2.3.	Barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden	9
2.3.1.	Intervju – barn- och utbildningsförvaltningen	9
2.3.2.	Intervju – ordförande barn- och utbildningsnämnden.	11
2.3.3.	Intervju – ordförande i kultur och fritidsnämnden	11
2.4.	Socialnämnden	12
2.4.1.	Intervju – socialförvaltningen	12
2.4.2.	Intervju - Socialnämndens ordförande	13
2.5.	Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	15
2.5.1.	Intervju - miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	15
2.5.2.	Intervju – Ordförande i miljö och samhällsbyggnadsnämnden	17
3.	Revisionell bedömning	19

1. *Sammanfattning*

Kommuns revisorer har gett PwC i uppdrag att granska rutiner för intern kontroll i Nynäshamns kommun år 2016.

Av kommunallagens 9 kap 9 § framgår bland annat att revisorerna skall pröva om den interna kontrollen som görs inom kommunstyrelsen och nämnderna är tillräcklig. Nämndernas ansvar i detta arbete framgår av kommunallagen 6 kap 7 § i vilken det stadgas att nämnderna skall se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Kommunstyrelsen har inom ramen för sin uppsiktsplikt det övergripande ansvaret för kommunens interna kontroll.

Kommunfullmäktige i Nynäshamns kommun har 2013-02-13 § 170 antagit ett reglemente för ekonomistyrning med ett särskilt kapitel om intern kontroll där det bland annat framgår att:

- Nämnden har ansvar för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och nämnder och styrelser ska varje år anta en särskild plan för den interna kontrollen.
- Rapportering av genomförd internkontroll skall ske till nämnden i samband med bokslutet.
- Kommunstyrelseförvaltningen har ansvar för att ta fram riktlinjer för den interna kontrollen.

Revisionsfråga

- Är nämndernas interna kontroll av verksamhet och ekonomi tillräcklig?
- Föregås nämndernas beslut om internkontrollplanen av adekvata riskanalyser

Metod och avgränsning

För att svara på revisionsfrågan så har det i projektplan fastställts ett antal kontrollmål. Granskningen genomförs via genomgång av relevanta styrdokument, riskanalyser, internkontrollplaner, protokoll m.m. Detta kompletteras med intervjuer och avstämning med respektive nämndansvarig/förvaltningschef/controller eller annan relevant företrädare för förvaltningen.

1.1. Revisionell bedömning

Vår bedömning är att den interna kontrollen i Nynäshamns kommun inte är tillräcklig gentemot de regler för intern kontroll som anges i reglemente för ekonomistyrning i antaget av kommunfullmäktige 2013-02-13 § 170.

Vår bedömning baseras också på vad som framkommit i vår granskning utifrån de kontrollmål som fastställts i projektplanen för prövning av kommunens rutiner avseende intern kontroll.

Finns det relevanta dokument (reglemente, riktlinjer, policies) avseende intern kontroll och riskanalys.

Kontrollmålet är delvis uppfyllt

- Det finns ett reglemente för ekonomistyrning med ett särskilt kapitel om intern kontroll och här framgår att kommunstyrelseförvaltningen har ansvar för att ta fram riktlinjer för den interna kontrollen.
- Kommunstyrelseförvaltningen hade vid granskningstillfället ännu inte fastställt några riktlinjer för den interna kontrollen men det finns ett utkast till riktlinjer som skall godkännas av kommunchefen.

Har nämnder och styrelser beslutat om internkontrollplan för år 2016.

Kontrollmålet är i allt väsentligt inte uppfyllt

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har beslutat om intern kontrollplan för år 2016. Socialnämnden har en internkontrollplan från år 2014 men därefter har socialnämnden inte beslutat om någon internkontrollplan.
- Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen har inte beslutat om någon internkontrollplan för år 2016 eller tidigare år.

Har internkontrollplan för år 2016 föregåtts av en dokumenterad bedömning utifrån risk och väsentlighet omfattande både ekonomiska och verksamhetsmässiga risker för respektive nämnd och styrelse.

Kontrollmålet är inte uppfyllt.

- Inte någon nämnd eller styrelse har upprättat en dokumenterad bedömning av risk- och väsentlighet i den interna kontrollen för år 2016 och det saknas också kommungemensamma riktlinjer och rutiner på detta område.

Har uppföljning och återrapportering av internkontrollplanen skett på ett strukturerat sätt till nämnd eller styrelse.

Kontrollmålet är i allt väsentligt inte uppfyllt

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kommer att återrapportera den interna kontrollplanen i bokslutet år 2016 i enlighet med bestämmelserna i reglementet för ekonomistyrning men det saknas kommungemensamma rutiner för hur denna återrapportering skall utformas och struktureras.
- Socialnämnden har inte på ett strukturerat sätt återrapporterat om man utfört någon granskning utifrån den interkontrollplan som antogs år 2014 utan detta har i förekommande fall skett på annat sätt genom exempelvis avvikelserapportering på sammanträde.
- Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen har inte beslutat om någon internkontrollplan för år 2016 eller tidigare år varför det inte heller har förekommit någon återrapportering av utförd intern kontroll.

Har nämnd eller styrelse fattat beslut om åtgärder med anledning av rapporterade avvikelser från internkontrollplanen.

Kontrollmålet är i allt väsentligt inte uppfyllt

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har hittills godkänt den redovisning av intern kontroll som dokumenteras i delårsbokslut men redovisningen av intern kontroll har inte varit uppe som eget ärende och särskilt beslut.
- Socialnämnden har vad vi känner till inte fattat något beslut med anledning av eventuella rapporterade avvikelser från internkontrollplanen från år 2014.
- Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen har inte fattat något beslut med anledning av rapporterade avvikelser då man saknar internkontrollplaner.

Har beslutade åtgärder utifrån den interna kontrollplanen verkställts och återrapporterats till nämnd och styrelse.

Kontrollmålet är inte uppfyllt

- Inte någon nämnd eller styrelse har rutiner för återrapportering som säkerställer att beslutade åtgärder utifrån den interna kontrollplanen har verkställts och genomförts.

1.2. *Rekommendationer*

Efter genomförd granskning av rutiner för intern kontroll i Nynäshamns kommun år 2016 lämnar vi följande rekommendationer.

- Vi rekommenderar kommunstyrelseförvaltningen att upprätta riktlinjer för den interna kontrollen i enlighet med vad som stadgas i reglementet för ekonomistyrning som antagits av kommunfullmäktige 2013-02-13 § 170.
- Vi rekommenderar nämnder och styrelser att varje år besluta om att anta internkontrollplaner i enlighet med vad som stadgas i reglementet för ekonomistyrning som antagits av kommunfullmäktige 2013-02-13 § 170.
- Vi rekommenderar nämnder och styrelser att rapportera genomförd internkontroll i samband med bokslutet i enlighet med vad som stadgas i reglementet för ekonomistyrning som antagits av kommunfullmäktige 2013-02-13 § 170.
- Vi rekommenderar kommunstyrelseförvaltningen att i sina riktlinjer för intern kontroll fastställa rutiner för framtagande av risk- och väsentlighetsanalys samt rutiner för hur detta skall dokumenteras inför nämnder och styrelser.
- Vi rekommenderar kommunstyrelseförvaltningen att i sina riktlinjer för intern kontroll fastställa gemensamma mallar för risk- och väsentlighetsanalys samt gemensamma mallar för uppställning av interna kontrollplaner.
- Vi rekommenderar kommunstyrelseförvaltningen att i sina riktlinjer för intern kontroll fastställa att nämnderna i särskilt ärende skall besluta om åtgärder utifrån vad som framkommit vid återrapportering av intern kontroll.
- Vi rekommenderar kommunstyrelseförvaltningen att i sina riktlinjer för intern kontroll fastställa rutiner för hur nämnden skall erhålla återrapportering av verkställighet av beslutade åtgärder inom ramen för aktuella kontrollmål i den interna kontrollplanen.
- Vi rekommenderar kommunstyrelseförvaltningen att i sina riktlinjer för intern kontroll fastställa rutiner för hur kommunstyrelsen skall få information om nämndernas återrapportering av utförd interna kontroll i syfte att kommunstyrelsen skall kunna fatta sitt beslut inom ramen för sin uppsiktsplikt för kommunens interna kontroll.
- Vi rekommenderar att det genomförs en utbildningsdag i området intern kontroll för både tjänstemän och politiker.

1.3. Bakgrund

Av kommunallagens 9 kap 9 § framgår bland annat att revisorerna skall pröva om den interna kontrollen som görs inom kommunstyrelsen och nämnderna är tillräcklig.

Nämndernas ansvar i detta arbete framgår av kommunallagen 6 kap 7 § i vilken det stadgas att nämnderna skall se till att den interna kontrollen är tillräcklig.

Kommunstyrelsen har inom ramen för sin uppsiktsplikt det övergripande ansvaret för kommunens interna kontroll. Intern kontroll är ett verktyg med väsentlig betydelse för såväl den politiska ledningen som förvaltningen. Kontrollsystemen bidrar till att säkerställa att beslut vilar på korrekta underlag. De bidrar också till skyddet mot förlust eller förstörelse av kommunens tillgångar. Därigenom kan konstateras att intern kontroll både säkrar en effektiv förvaltning och minimerar risken för allvarliga fel. Grunden för ett effektivt och riskbaserat internkontrollarbete är kommunstyrelsens och nämndernas riskanalys av verksamhet och ekonomi. Utifrån ovanstående bakgrund, 2016 års arbete med revisorernas risk och väsentlighetsanalys samt utifrån iakttagna brister i den interna kontrollen under 2015 års granskning inom bl.a. miljö- och samhällsbyggnadsnämnden motiveras en granskning av kommunstyrelsens och nämndernas arbete med riskanalys och intern kontroll.

1.4. Revisionsfrågor

- Är nämndernas interna kontroll av verksamhet och ekonomi tillräcklig?
- Föregår nämndernas beslut om internkontrollplanen av adekvata riskanalyser

1.5. Revisionskriterier

- Kommunallagen.
- Reglemente och anvisningar för intern kontroll.
- Internkontrollplaner, riskanalyser samt rapportering till nämnderna.

1.6. Kontrollmål

- Finns det relevanta dokument (reglemente, riktlinjer, policys) avseende intern kontroll och riskanalys.
- Har nämnder och styrelser beslutat om internkontrollplan för år 2016.
- Har internkontrollplan för år 2016 föregåtts av en dokumenterad bedömning utifrån risk och väsentlighet omfattande både ekonomiska och verksamhetsmässiga risker för respektive nämnd och styrelse.
- Har uppföljning och återrapportering av internkontrollplanen skett på ett strukturerat sätt till nämnd eller styrelse.
- Har nämnden och styrelse fattat beslut om åtgärder med anledning av rapporterade avvikelser från internkontrollplanen.
- Har beslutade åtgärder verkställts och återrapporterats till nämnd och styrelse.

1.7. Metod och avgränsning

Granskningen genomförs via genomgång av relevanta styrdokument, riskanalyser, internkontrollplaner, protokoll m.m. Detta kompletteras av intervjuer/avstämning med respektive nämndsansvarig/förvaltningschef/controller eller annan relevant företrädare för nämndens internkontrollarbete. Granskningen avgränsas till nämnders och styrelsernas arbete med riskanalys och intern kontroll och samtliga nämnder och styrelser omfattas.

2. Granskningsiakttagelser

2.1. Gällande regelverk

Vi har tagit del av gällande regelverk samt förslag till nya riktlinjer gällande intern kontroll i Nynäshamns kommun.

2.1.1. Reglemente för ekonomistyrning.

Kommunfullmäktige har 2013-02-13 § 170 antagit ett reglemente för ekonomistyrning där det finns ett särskilt kapitel om intern kontroll som anger följande:

Syfte Den interna kontrollen är en viktig del av kommunens styrsystem. I begreppet intern kontroll innefattas hela organisationen och alla de rutiner och olika samverkande aktiviteter som bland annat syftar till att:

- Öka effektiviteten inom alla nivåer i organisationen.
- Säkerställa att lagar, riktlinjer mm efterlevs.
- Säkerställa en riktig och fullständig ekonomisk redovisning.
- Säkerställa att resurser disponeras i enlighet med kommunfullmäktiges intentioner.
- Trygga tillgångar och förhindra att kommunen drabbas av extra kostnader på grund av oavsiktliga eller avsiktliga fel.

Ansvar Ansvar för den interna kontrollen ligger på respektive nämnd. Nämnd ansvarar för utformning och utförande av den interna kontrollen inom nämndens verksamhetsområde. Kommunstyrelseförvaltningen tar fram riktlinjer för den interna kontrollen.

Plan och rapportering Nämnder och styrelser ska varje år anta en särskild plan för den interna kontrollen. Rapportering av genomförd internkontroll ska ske till nämnden i samband med bokslutet.

2.1.2. Utkast till riktlinjer för intern kontroll

Kommunstyrelseförvaltningen hade vid granskningstillfället ännu inte fastställt några riktlinjer för den interna kontrollen men det finns ett utkast till riktlinjer som skall godkännas av kommunchef.

2.2. Kommunstyrelsen

2.2.1. Intervju - kommunstyrelseförvaltningen

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med kommunchef och ekonomichef samt redovisningscontroller på kommunstyrelseförvaltningen.

Vid vår intervju med berörda tjänstemän har vi gått igenom de i förväg utsända kontrollfrågorna där vissa också skriftligen hade redovisats innan vår intervju och sammantaget har följande svar erhållits:

Har kommunstyrelsen beslutat om internkontrollplan för år 2015 respektive år 2016.

Kontrollmålet är inte uppfyllt. Kommunstyrelsen har inte beslutat om någon internkontrollplan för år 2015 eller för år 2016 och inte heller för tidigare år.

Vid vår intervju har följande rutiner redovisats: En internkontrollplan har tagits fram för beslut av kommunchef och förankring i kommunledningsgruppen. Det har inte genomförts ännu och utifrån det har ingen internkontrollplan för kommunstyrelsen tagits fram.

Har 2016 års interna kontrollplan föregåtts av en dokumenterad bedömning utifrån risk och väsentlighet omfattande både ekonomiska och verksamhetsmässiga risker för respektive nämnd.

Kontrollmålet är inte uppfyllt. Kommunstyrelsen har inte genomfört någon dokumenterad bedömning av den interna kontrollen utifrån risk och väsentlighetsanalys. Detta beror på att man inte har upprättat någon intern kontrollplan för år 2016.

Vid vår granskning har följande rutiner redovisats: Ekonomiavdelningen har granskat och prövat förtroendekänsliga poster i redovisningen och man har genomfört de granskningar som övriga nämnder önskar.

Har kommunstyrelsen fattat beslut om åtgärder med anledning av rapporterad avvikelse från internkontrollplanen.

Kontrollmålet är inte uppfyllt. Kommunstyrelsen har inte fattat några beslut om åtgärder med anledning av rapporterad avvikelse från internkontrollplan. Detta beror på att kommunstyrelsen inte har upprättat någon internkontrollplan för år 2016.

Vid vår granskning har följande rutiner redovisats: Det som upptäckts vid ekonomiavdelningens granskningar har rapporterats till respektive förvaltningschef för åtgärd.

Har vid noterade brister utifrån den interna kontrollplanen beslutade åtgärder verkställts och återrapporterats till kommunstyrelsen.

Kontrollmålet är inte uppfyllt. Det har inte noterats några brister utifrån den interna kontrollplanen och några åtgärder har inte heller verkställts och återrapporterats till

kommunstyrelsen. Detta beror på att kommunstyrelsen inte har upprättat någon internkontrollplan för år 2016.

Vid vår granskning har följande rutiner redovisats: Det finns inga rutiner för återrapportering till kommunstyrelsen vad gäller verkställelse av åtgärder som genomförs vid uppmärksammade brister vid de granskningar och kontroller som utförs på ekonomienheten.

2.2.2. Intervju – kommunstyrelsens ordförande

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med kommunstyrelsens ordförande.

De i förväg utsända frågorna är delvis inte tillämpliga då kommunstyrelsen inte har fastställt någon intern kontrollplan för år 2016 och vi har därför istället sammanställt vad som framkommit vid vår intervju enligt följande:

Kommunstyrelsens ordförande redovisar vid vår intervju att det finns ett behov av att se över ett antal frågor inom kommunstyrelseförvaltningen såsom organisation, delegationsansvar, verksamhetsplaner och interna kontrollplaner, etc.

Sammanfattning intervju med ordförande

Kommunstyrelsen har inte fastställt någon intern kontrollplan för år 2016 eller tidigare år. Kommunstyrelsens ordförande meddelat vid vår intervju att framtagandet av en internkontrollplan för kommunstyrelsen nu kommer att vara ett priorerat område.

Kommunstyrelsens ordförande anser också att det vore värdefullt om kommunen genomför en särskild utbildningsdag för intern kontroll och vad som innefattas i detta begrepp.

2.3. Barn- och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden

2.3.1. Intervju – barn- och utbildningsförvaltningen

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med förvaltningschef samt controller på barn- och utbildningsförvaltningen.

Vi har vid vår intervju med berörda tjänstemän gått igenom de i förväg utsända kontrollfrågorna där vissa också skriftligen hade redovisats innan vår intervju och sammantaget har följande svar erhållits:

Har barn- och utbildningsnämnd eller kultur- och fritidsnämnden beslutat om internkontrollplan för år 2015 respektive år 2016.

Kontrollmålet är inte uppfyllt.

I ett skriftligt svar från förvaltningschef så redovisas att förvaltningen inte upprättat och lämnat några förslag till intern kontrollplan för år 2105 eller 2015 eller tidigare år.

Förvaltningschef anger att man ändå på annat sätt följer upp rutiner och processer kontinuerligt, men då inte efter en fastlagd plan. Vad gäller exempelvis förvaltningens IT-system så deltar förvaltningen i IT-avdelningens möten för att revidera kontinuitetsplanerna (sårbarhet, inställelsetider, informationsklassning osv).

Enligt förvaltningschef så påbörjades ett dokument gällande intern kontrollplan under hösten 2016 men förvaltningen fick då höra att ekonomiavdelningen arbetar med en övergripande plan varför förvaltningen då valde att invänta för att kunna bryta ner denna till nämndnivå.

Har 2016 års interna kontrollplan föregåtts av en dokumenterad bedömning utifrån risk och väsentlighet omfattande både ekonomiska och verksamhetsmässiga risker för barn- och utbildningsnämnden

Kontrollmålet är inte uppfyllt.

Svaret på frågan är nej. Förvaltningen har inte lämnat något skriftligt svar då frågan inte är aktuell eftersom berörda nämnder inte har fastställt någon intern kontrollplan.

Vid vår intervju istället diskuterat hur riskanalyser skulle kunna genomföras och hur man skulle kunna finna frågor som är nämndspecifika. Det uppmärksammades att den så kallade COSO modellen nämns i det utkast som kommunstyrelseförvaltningen tagits fram avseende riktlinjer för intern kontroll. I den beskrivna COSO modell för redovisat hur risk- och väsentlighetsanalys bör genomföras.

Har barn- och utbildningsnämnden respektive kultur- och fritidsnämnden fattat beslut om åtgärder med anledning av eventuellt rapporterad avvikelse från internkontrollplanen år 2015 respektive om så hunnit skett även för år 2016.

Kontrollmålet är inte uppfyllt

Svaret på frågan är nej. Förvaltningen har inte lämnat något skriftligt svar då frågan inte är aktuell eftersom berörda nämnder inte har fastställt någon intern kontrollplan.

Vid vår intervju redovisades inte heller några beslut eller åtgärder som nämnderna beslutat om med anledning av någon intern kontrollplan.

Vid noterade brister har åtgärder vidtagits och återrapporterats till nämnden.

Kontrollmålet är inte uppfyllt.

Svaret på frågan är nej. Förvaltningen har inte lämnat något skriftligt svar då frågan inte är aktuell eftersom berörda nämnder inte har fastställt någon inter kontrollplan.

Vid intervju redovisades inte heller några sammanhang där nämnderna har erhållit någon återrapportering av åtgärder utifrån någon intern kontrollplan.

2.3.2. *Intervju – ordförande barn- och utbildningsnämnden.*

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med ordförande i barn – och utbildningsnämnden.

De i förväg utsända frågorna är delvis inte tillämpliga då barn- och utbildningsnämnden hittills inte har fastställt någon internkontrollplan och vi har därför istället sammanställt vad som framkommit vid intervju enligt följande:

Intervjuad har varit ordförande i barn- och utbildningsnämnden sedan år 2016. Under detta år så har det pågått ett intensivt arbete på olika plan då det fanns flera områden som behövde ses över. Skolverket har vid sina inspektioner pekat på områden där det fanns brister vilket ianspråktagit resurser inom förvaltningen att åtgärda. Det fanns också exempelvis ett behov av att revidera verksamhetsplan och stärka upp ekonomistyrningen.

Barn- och utbildningsnämnden har vid möte i maj månad år 2016 beslutat påbörja arbetet med att genomföra ett antal åtgärder utifrån ett ordförandeförslag och nämnden kommer enligt ordförande sedan att fatta beslut i ett antal frågor med anledning av detta. Här ingår då också att ta fram och upprätta en internkontrollplan för barn- och utbildningsnämnden vilket hittills saknats.

Sammanfattning intervju med ordförande

Barn – och utbildningsnämnden har inte upprätta någon internkontrollplan för år 2016. Ordförande i barn och utbildningsnämnden meddelar att man har haft många frågor som varit aktuella för nämnden att hantera.

Detta har bland annat resulterat i ett ordförandeförslag som antagits av nämnden med ett antal punkter som skall åtgärdas och *framtagande av en internkontrollplan för barn- och utbildningsnämnden är ett område som anges i ordförandeförslaget.*

2.3.3. *Intervju – ordförande i kultur och fritidsnämnden*

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med ordförande i kultur- och fritidsnämnden.

De i förväg utsända frågorna är delvis inte tillämpliga då kultur- och fritidsnämnden hittills inte har fastställt någon internkontrollplan och vi har därför istället sammanställt vad som framkommit vid intervju enligt följande:

Kultur – och fritidsnämnden har inte upprätta någon internkontrollplan för år 2016 och inte heller för tidigare år.

Enligt kultur och fritidsnämndens ordförande så har ordförande uppmärksammat att det saknades en internkontrollplan för kultur- och fritidsnämnden då hon läste en revisionsrapport från år 2015 där det stod att det bara var miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som hade en internkontrollplan.

Ordförande uppger att hon därefter muntligt tagit upp frågan med förvaltningschef om behovet av att det tas fram en internkontrollplan också för kultur- och fritidsnämnden.

Ordförande uppger också att hon tagit upp frågan om internkontrollplan i samband med att man diskuterat verksamhetsplan i en arbetsgrupp med bland annat vice ordförande samt förvaltningschef och olika enhetschefer.

Ordförande i kultur- och fritidsnämnden anser också att det kan finnas ett värde i och ett behov av en utbildningsdag kring frågor som rör internkontroll där man bland annat går igenom nämndernas ansvar för internkontroll samt modeller och metoder för framtagande av internkontrollplaner med risk och väsentlighetsanalyser.

Sammanfattning intervju med ordförande

Kultur och fritidsnämnden har hittills inte upprättat någon internkontrollplan. Nämnden har således inte heller medverkat i någon risk- och väsentlighetsanalys eller erhållit någon återrapportering av densamma. Kultur- och fritidsnämnden har därför inte heller beslutat om några åtgärder med anledning av internkontrollplan.

Kultur- och fritidsnämndens ordförande uppger att hon vid olika tillfällen tagit upp frågan om behovet att upprätta en internkontrollplan för nämnden och ordförande ser också ett värde i att det genomfördes en utbildningsdag kring internkontroll.

2.4. Socialnämnden

2.4.1. Intervju – socialförvaltningen

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med förvaltningschef samt controller på socialförvaltningen.

Vi har vid vår intervju med berörda tjänstemän gått igenom de i förväg utsända kontrollfrågorna där vissa frågor också skriftligen hade redovisats innan vår intervju varvid sammantaget följande svar erhållits:

Har socialnämnden beslutat om någon internkontrollplan för år 2016

Kontrollmålet är inte uppfyllt.

Socialnämnden har inte beslutat om någon internkontrollplan för år 2015 eller år 2016 men däremot så finns det en internkontrollplan för år 2014.

Vid vår granskning har följande rutiner redovisats: Granskning har under åren istället utgått ifrån olika delar av internkontroll plan från år 2014 och utförs av enheter på socialförvaltningen och av KSF ekonomiavdelningen.

Kontroller sker även på annat sätt såsom exempelvis:

Kontroll av äldreomsorg och funktionshinderområdet vilket sker i samband med beställarenhetens kvalitetsuppföljning vilket görs varje år.

I verksamhetsplanen för 2015/2016 så beskrivs arbetet med uppföljningar av olika kontroller som utförs inom verksamheterna och här har socialförvaltningen tillsammans med ekonomiavdelningen en väl utarbetad modell.

Förvaltningen har även externt stöd för att se hur resurserna fördelas per brukare inom äldre och funktionshinderområdet (KPB).

Revisorerna har 2016 genomfört granskning av samhällsbetalda resor. År 2015 gjordes en granskning av att rätt person attesterat fakturor (inte sina egna).

Inom Barn och unga så har inspektionen för vård och omsorg (IVO) två gånger per år granskning av HVB boende för ensamkommande.

Har 2016 års interna kontrollplan föregåtts av en dokumenterad bedömning utifrån risk och väsentlighet omfattande både ekonomiska och verksamhetsmässiga risker för respektive nämnd.

Kontrollmålet är inte uppfyllt

Socialnämnden har inte genomfört någon dokumenterad bedömning av den interna kontrollen utifrån risk och väsentlighetsanalys. Detta beror på att man inte har upprättat någon internkontrollplan för år 2015 eller år 2016.

Vid vår granskning har följande rutiner redovisats: Socialförvaltningen har en uppföljningsplan för äldre och funktionshinderområdet och där har analys gjorts på kostnader samt verksamhetsmässiga brister.

Har nämnden fattat beslut om åtgärder med anledning av rapporterad avvikelse från internkontrollplanen.

Kontrollmålet är inte uppfyllt

Socialnämnden har inte fattat beslut om någon åtgärd med anledning av rapporterad avvikelse från internkontrollplanen. Detta beror på att nämnden inte har upprättat någon internkontrollplan för år 2015 eller år 2016.

Vid vår granskning har följande rutiner redovisats: Med anledning av vad som framkommit vid uppföljningsplan för äldre så har vissa beslut om åtgärder vidtagits.

Har vid noterade brister åtgärder verkställts och återrapporterats till nämnden

Kontrollmålet är inte uppfyllt

Det har inte verkställts någon åtgärd vid noterade brister och det har inte skett någon återrapportering till nämnden. Detta beror på att nämnden inte har upprättat någon internkontrollplan för år 2015 eller år 2016.

Vid vår granskning har följande rutiner redovisats: Vid olika avvikelser och synpunkter som framkommer i nämndens verksamhet så lämnas information till nämnden vid varje sammanträde.

2.4.2. Intervju - Socialnämndens ordförande

De i förväg utsända frågorna är delvis inte tillämpliga då socialnämnden inte har fastställt någon internkontrollplan för år 2016 och vi har därför istället sammanställt vad som framkommit vid vår intervju enligt följande:

Vid vår intervju angav ordförande för socialnämnden att han uppfattar och bedömer att nämndens rutiner för internkontroll är god.

Ordförande för socialnämnden pekar i detta sammanhang också på att det finns många olika dokument som berör den interna kontrollen inom nämnden.

För att bara nämna några områden som berör intern kontroll så pekar ordförande på att det finns det riktlinjer för egenkontroll, ledningssystem, delegationsordningar, mål och verksamhetsplan, extra kontroll av kostnader för brukare inom hemtjänst och äldreomsorg, besök och rapporter från inspektionen för vård och omsorg, Kammarrättens beslut, brukarundersökningar inom hemtjänsten, systematisk uppföljningsplan för systematisk kvalitetsuppföljning.

I de fall avvikelser uppmärksammas så erhåller nämnden löpande information om detta vid nämndens sammanträden. Det skall enligt ordförande också finnas angivet i nämndens verksamhetsplan hur återrapportering av olika områden skall ske. Ledamöter har vid sammanträde också tillgång till pärmar med delegationsbeslut.

Ordförande känner till att nämnden har fastställt en internkontrollplan för år 2014 och har uppfattat rutinen *så att den interna kontrollplanen från år 2014 rullar vidare utan att ett nytt särskilt beslut behöver fattas varje år.*

Ordförande kunde inte erinra sig att resultatet av utförda kontroller utifrån den internkontrollplanen från år 2014 återrapporteras enligt någon fastställt rutin till nämnden.

I de fall avvikelse uppmärksammas så utgår ordförande ifrån att detta då redovisas till nämndens sammanträden på samma sätt som andra avvikelser som uppmärksammas inom nämndens verksamhetsområde. Ordförande vill här åter poängtera att det inte bara är avvikelser som redovisas utan även delegationsbeslut och synpunkter.

Ordförande nämner att socialnämnden arbete regleras av lagar och förordningar och författningar. Utifrån dessa tas delegationsbeslut och riktlinjer fram. Beslut utöver delegation och riktlinjer tas av socialnämnden och dess utskott. Biståndsutskottet ställer också kontrollfrågor kring pågående ärenden i samband med sammanträde.

Ordförande har inte uppmärksammas på att det i kommunens reglemente för ekonomistyrning stadgas att nämnden varje år skall fastställa en internkontrollplan samt att det skall ske en återrapportering av resultatet i bokslutet.

Sammanfattning intervju med ordförande

Socialnämnden har inte fastställt någon intern kontrollplan sedan år 2014.

Ordförande förklarade att han inte var uppdaterad på att det stadgas i kommunens reglemente för ekonomistyrning att nämnderna varje år skall fastställa en internkontrollplan och att resultatet av kontrollen skall återrapporteras i bokslutet.

Ordförande uppfattar annars den interna kontrollen i socialnämnden som god. Socialnämnden erhåller vid varje sammanträde redovisning av eventuella uppmärksammade avvikelser som framkommit utifrån de olika inspektioner och kontroller och granskningar och analyser som vid olika tillfällen genomförs av nämndens verksamhet.

2.5. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

2.5.1. Intervju - miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med förvaltningschef samt controller på miljö- och samhällsförvaltningen.

Vi vår intervju med förvaltningschef samt controller på miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen samt utredare på förvaltningen så har vi gått igenom de i förväg utsända kontrollfrågorna där vissa frågor också skriftligen hade redovisats innan vår intervju varvid sammantaget följande svar har erhållits:

Har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutat om internkontrollplan för år 2015 respektive år 2016.

Kontrollmålet är uppfyllt

I skriftligt svar redovisas att interna kontrollplaner fastställts av nämnden både för år 2015 och 2016.

Vid vår intervju redovisas att internkontrollplan för år 2015 fastställdes av nämnden 2015-04-23 § 67 då också verksamhetsplanen fastställdes. En internkontrollplan för år 2016 fastställdes av nämnden under sommaren (2016-06-09 § 129). En internkontrollplan för år 2017 har fastställts av nämnden under december månad och då åter i samband med att också verksamhetsplanen fastställdes. Detta då man ser ett värde i att båda planerna antas av nämnden vid samma tillfälle då de kan ha en viss beröring med varandra.

Har 2016 års internkontrollplan föregåtts av en dokumenterad bedömning utifrån risk och väsentlighet omfattande både ekonomiska och verksamhetsmässiga risker för respektive nämnd.

Kontrollmålet är inte uppfyllt

I ett skriftligt svar redovisas att av den antagna internkontrollplanen år 2016 så framgår inte vilken grad av risk som området anses ha och det saknas en rutin för risk- och väsentlighetsanalys samt dokumentation av riskbedömning.

Vid vår intervju så bekräftas också att förvaltningen hittills inte har haft någon särskild metod för att göra en risk och väsentlighetsbedömning samt dokumentera densamma.

I nämndens internkontrollplan för år 2017 så har revisionsrapporterna från kommunrevisionen avseende fastighetsverksamheten vägts in och särskilt beaktats. I internkontrollplanen för år 2017 så skall det enligt förvaltningen också anges vilken grad av risk som området bedöms ha.

Vid vårt samtal efterfrågades om vi kunde hänvisa till någon kommun där man dokumenterar risk- och väsentlighet på ett bra sätt. Vi enades om att COSO modellen anger detta och att frågan om att utförande och dokumentation av risk och väsentlighetsanalys kan komma att klargöras i det utkast till riktlinjer för internkontroll som har tagits fram och som först skall godkännas av kommunchefen.

Beskriv rutiner för uppföljning och återrapportering av internkontrollplanen. Anser ni att det sker den på ett strukturerat sätt.

Kontrollmålet är delvis uppfyllt

Återrapportering av intern kontroll har hittills inte skett i bokslut så som stadgas i reglementet för ekonomistyrning utan istället har detta hittills skett i delårsbokslut.

Uppföljning och återrapportering av internkontrollplan för år 2016 kommer enligt förvaltningen däremot att ske i bokslutet år 2016 i enlighet med reglerna för intern kontroll i kommuns reglemente för ekonomistyrning.

Vid vår intervju redovisas att uppföljning och återrapportering av internkontrollplan för år 2015 har skett vid redovisning och nämndens fastställande av tertialrapport 2 under hösten 2015. Här finns ett särskilt kapitel med redovisning av resultat utifrån internkontrollplan år 2015.

Huruvida uppföljning och återrapportering hittills skett på ett strukturerat sätt hade förvaltningen ingen särskild uppfattning kring men det kan noteras att det för närvarande inte finns några fastställda riktlinjer kring hur detta skall ske.

Vid vår granskning av redovisad intern kontroll för år 2015 i tertial 2 så framgår att man översiktligt har angivit utfallet av de olika kontrollmålen och man anger här också förslag till åtgärder. Redovisning i bokslutet år 2016 av utförd granskning enligt internkontrollplan år 2016 har vi inte tagit del av.

Vid vår intervju betonade förvaltningschef som tillträdde sin tjänst i början av år 2016 att det är viktigt med en bra återrapportering till nämnden och varför man håller på att allmänt se över och förbättra rutinerna för återrapportering till nämnden av olika planer m.m.

Har miljö- och samhällsbyggnadsnämnden fattat beslut om åtgärder med anledning av eventuellt rapporterad avvikelse från internkontrollplanen år 2015 respektive om så hunnit skett även för år 2016.

Kontrollmålet är delvis uppfyllt

Svaret på frågan är till viss del ja. I skriftligt svar redovisas att nämnden inte har fattat ett särskilt beslut om åtgärder med anledning av redovisad intern kontroll.

Nämnden har däremot godkänt redovisningen i tertialrapport 2 där det under rubriken intern kontroll anges ett antal förslag till åtgärder som kan vidtas för att stärka den interna kontrollen inom vissa granskade områden.

De avvikelser som påträffades bedömdes vara av mindre karaktär varför nämnden inte fattade något särskilt beslut om att åtgärda bristerna. Bristerna anser förvaltningen var av den karaktären att de bör åtgärdas av förvaltningen, oavsett nämndbeslut. *Förvaltningen anser dock att man borde ha återkopplat till nämnden hur arbetet fortlöpte.*

Vid noterade brister har åtgärder vidtagits och återrapporterats till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt

Svaret på frågan är till viss del ja. De åtgärder som vidtagits har tidigare inte återrapporterats till nämnden men detta kommer nu att ske vid redovisning av intern kontroll för år 2016.

I skriftligt svar redovisas att flera av avvikelserna har hanterats. Bl.a. har utbildning i delegationsordning skett och kommunen har ett nytt förfarande gällande kundfordringar som minskar risken för att den typen av avvikelser som påträffats ska kunna uppstå. Kommunen har även ett nytt inköpssystem som även det minskar risken för att felaktigheter uppstår. Vissa utbildningsinsatser inom ekonomi har även skett för flertalet av förvaltningens medarbetare.

Att verkställandet av föreslagna åtgärder för intern kontroll inte tidigare har återrapporterats till nämnden anges vara en miss från förvaltningens sida.

Vid vår intervju framkom att i bokslutet år 2016 så kommer förvaltningen under rubriken intern kontroll att ange att återrapportering av föreslagna åtgärder i den interna kontrollen kommer att ske vid redovisning av tertial 1 år 2017.

2.5.2. Intervju – Ordförande i miljö och samhällsbyggnadsnämnden

Vi har som ett led i vår granskning av intern kontroll år 2016 genomfört en intervju med ordförande i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Vi har tillsammans med ordförande gått igenom de i förväg utsända kontrollfrågorna. Ordförande har vid intervju lämnat följande svar.

Anser ni att nämndens rutiner för att följa upp den interna kontrollen av verksamhet är tillräcklig-

De kontrollområden som kommer upp i den interna kontrollplanen indikerar att det alltid finns frågor som kan behöva utredas inom intern kontroll.

Har det fastställts någon intern kontrollplaner för år 2015 eller 2016.

Ja

Har ni vara delaktiga vid fastställande av den interna kontrollplanen för er nämnd.

Ja

Anser ni att de interna kontrollplanerna föregåtts av en dokumenterad bedömning utifrån risk och väsentlighet och har detta innefattat både ekonomiska och verksamhetsmässiga risker för er nämnd.

Ja. Man har haft diskussioner i arbetsutskottet som påverkat utfallet av den slutliga internkontrollplanen.

Har nämnden fattat beslut om åtgärder med anledning av eventuell rapporterad avvikelse från intern kontrollplanen

Ja

Har vid noterade brister åtgärder vidtagits och har detta återrapporterats till nämnden.

Nej

Sammanfattning intervju ordförande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har upprättat en internkontrollplan för år 2016.

Ordförande i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser att nämnden har genomfört en risk- och väsentlighetsanalys innefattande både ekonomiska och verksamhetsmässiga områden och nämnden har också haft möjlighet att påverka den slutliga utformningen av den internkontrollplanen.

Ordförande i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anser också att nämnden har tagit beslut om åtgärder med anledning av återrapportering av intern kontroll men ordförande anser samtidigt att det hittills inte funnits någon strukturerad återrapportering av vidtagna och verkställda åtgärder.

3. Revisionell bedömning

Vår bedömning är att den interna kontrollen i Nynäshamns kommun inte är tillräcklig gentemot de regler för intern kontroll som anges i reglemente för ekonomistyrning i antaget av kommunfullmäktige 2013-02-13 § 170

Vår bedömning baseras också på vad som framkommit i vår granskning utifrån de kontrollmål som fastställts i projektplanen för prövning av kommunens rutiner avseende intern kontroll.

- Kommunstyrelseförvaltningen hade vid granskningstillfället ännu inte fastställt några riktlinjer för den interna kontrollen men det finns ett utkast till riktlinjer som skall godkännas av kommunchefen.
- Socialnämnden har en intern kontrollplan från år 2014 men därefter har socialnämnden inte beslutat om någon internkontrollplan. Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen har inte beslutat om någon internkontrollplan för år 2016 och inte eller för tidigare år.
- Inte någon nämnd eller styrelse har upprättat en dokumenterad bedömning av risk- och väsentlighet i den interna kontrollen för år 2016 och det saknas också kommungemensamma riktlinjer och rutiner på detta område.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden kommer att återrapportera den interna kontrollplanen i bokslutet år 2016 i enlighet med bestämmelserna i reglementet för ekonomistyrning men det saknas kommungemensamma rutiner för hur denna återrapportering skall utformas och struktureras.
- Socialnämnden har inte på ett strukturerat sätt återrapporterat om man utfört någon granskning utifrån den internkontrollplan som antogs år 2014 utan detta har i förekommande fall skett på annat sätt genom exempelvis avvikelserapportering på sammanträde.
- Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen har inte beslutat om någon internkontrollplan för år 2016 och inte eller för tidigare år varför det inte heller har förekommit någon återrapportering av utförd internkontroll.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har hittills godkänt den redovisning av intern kontroll som dokumenteras i delårsbokslut men redovisningen av intern kontroll har inte varit uppe som eget ärende och särskilt beslut.
- Socialnämnden har vad vi känner till inte fattat något beslut med anledning av eventuell rapporterade avvikelser från internkontrollplanen från år 2014.
- Barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt kommunstyrelsen har inte fattat något beslut med anledning av rapporterade avvikelser då man saknar internkontrollplaner.

- Inte någon nämnd eller styrelse har rutiner för återrapportering som säkerställer att beslutade åtgärder utifrån internkontrollplanen har verkställts och genomförts.

2017-02-21

Anders Hägg
Uppdragsledare

Henrik Bergh
Projektledare